

2001, pp. 261-262

*Joaquín Herrero Lorente,
Luis Cancer Pomar,
Concepción Fidalgo Ojeda
y Juan Angel Portugal Ortega:
Geografía.*

*Bachillerato (Humanidades y Ciencias Sociales).
Ed. Bruño, Madrid 2000 (415 pp.)*

MANUEL GARCÍA VALDEIRAS

Este libro corresponde á materia de Xeografía, física e humana, do segundo curso de Bachelerato, modalidade de Humanidades e Ciencias Sociais; sendo os seus autores Joaquín Herrero Lorente, Luis Cancer Pomar, Concepción Fidalgo Ojeda e Juan Ángel Portugal Ortega.

A principal dificultade á que se enfrentan os autores dun libro de texto é a de conxugar unha boa síntese dos coñecementos da materia a tratar coa finalidade educativa do texto, capacidades que non están o alcancen de tódo-los especialitas por moita experiencia e coñecementos que teñan. Tendo ademáis en conta ó público adolescente ó que vai dirixido, en principio, o libro, éste debe ser práctico, ameno e actual, todo elo utilizando unha lingüaxe clara e sen descuidalo rigor científico que require a exposición de temas dunha materia técnica como a xeografía.

A coherente estrutura do libro consta de 5 núcleos, o primeiro de carácter introductorio nos define os principais conceptos da xeografía, nos acerca os métodos e instrumentos xeográficos e nos fala do "papel de España en el mundo", no segundo núcleo se abordan os temas de xeografía física e nos tres restantes os de xeografía humana como actividades económicas, poboación e diversidade rexional; toda esta estruturación se fai en cumprimento do Real Decreto 1179/92 no que se recollen os contidos mínimos que deben te-las diferentes

asignaturas do bacharelato. Cada núcleo está a súa vez dividido en unidades ata sumar un total de 20, a súa vez cada unidade presenta unha introducción que invita dende o principio á participación do alumno, seguidamente continúa coa exposición dos contidos da unidade, salpicados con abundante e excelente material gráfico (mapas, gráficos, tablas, fotografías, esquemas e deseños), explicacións de vocabulario e fragmentos de textos de especialistas lanzando o cebo para que os estudantes que queiran profundizar en cada tema poidan contar cunha primeira referencia; ó remate de cada unidade plantéxanse exercicios prácticos relativos ós contidos de cada unha con hipóteses de traballo ben formuladas e desenroladas. O final do libro e baixo o título de "Sociedad y territorio en España" ofrécese unha selección de documentos centrados na análise da realidade social e territorial de España.

O libro comenza, como debe facer toda boa construción, explicando as bases da ciencia xeográfica, xa que a primeira unidade adícase o uso e disfrute do principal instrumento do xeógrafo, os mapas, e a unhas breves nocións sobre o traballo de campo. Isto que parece tan evidente e lóxico non sería motivo de tanta satisfacción se non recordáramos que moitos dos nosos compañeiros licenciados en X^a e Historia acadaron o seu título sen ter un compás magnético nas mans, saber o que é un S.I.G. ou simplemente ler correctamente un mapa topográfico.

Outras unidades que chaman especialmente a atención son a 9 "El medio ambiente" a 17 "Las ciudades" é a 18 no que se aborda o tema da "Diversidad regional y desequilibrios socioeconómicos", especialmene nos dous últimos agrada ver que a introducción é unha breve pero acertada explicación da evolución histórica das cidades e da división político-administrativa do territorio estatal respectivamente.

O acabar de le-lo libro me invade unha sá envexa polos estudantes de bacharelato recordando os textos que tivemos que utilizar os alumnos de secundaria dos anos oitenta. A presente obra acada, ó que o meu parecer é o máis importante para un estudante adolescente, que che guste a asignatura aínda que, como non podía ser doutra maneira, a principal responsabilidade recae sobre o docente. En conclusión, creo que este libro de texto mostra un gran esforzo dos autores por cumprir os requisitos ó principio mentados, o que da como froito unha excelente ferramenta educativa.